

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/32/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200461
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6017200461.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a z členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: O., nar. XX. Z. XXXX., bytom Z., právne zastúpenou Mgr. Gabrielou Novákovou, advokátkou so sídlom Nám. A. H. Škultétyho 5, Veľký Krtíš, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 25. mája 2017, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. apríla 2018, č.k. 26Sa/12/2017-68, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. apríla 2018, č.k. 26Sa/12/2017-68, zamietla.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobkyni priznáva voči žalovanej nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 26Sa/12/2017-68 zo dňa 18. apríla 2018 postupom podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 25. mája 2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“) a prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. marca 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie žalovanej“) a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Predmetným rozhodnutím žalovanej, bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola žalobkyni podľa § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zák. č. 461/2003 Z.z.“) uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok vo výške 8.083,27 Eur do 30 dní od

doručenia rozhodnutia.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalovaná odôvodnila svoje prvostupňové rozhodnutie tým, že žalobkyňa pri spisovaní žiadosti o invalidný dôchodok dňa 10. februára 2010 zamlčala skutočnosť, že bola k 31. decembru 1992 zamestnaná u zamestnávateľa Ornela, a.s. - České perličky, Zásada so sídlom v Českej republike, keďže uviedla, že naposledy pred rozdelením Českej a Slovenskej Federatívnej republiky bola zamestnaná u zamestnávateľa PR - Reštaurácie Levice a pravdivosť týchto údajov potvrdila vlastnoručným podpisom, v dôsledku čoho boli všetky doby jej dôchodkového poistenia, získané do 31. decembra 1992 zhodnotené pre nárok na invalidný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Uvedeným vedomým konaním a prijímaním invalidného dôchodku, vyplácaného neprávom, spôsobila, že jej bol invalidný dôchodok v období od 1. januára 2010 do 11. októbra 2016 vyplácaný neprávom aj za doby dôchodkového poistenia, ktoré získala podľa právnych predpisov Českej republiky, čím došlo k vzniku preplatku na invalidnom dôchodku za uvedené obdobie vo výške 8.083,27 Eur. Žalovaná konkretizovala výpočet preplatku na invalidnom dôchodku, citovala čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a čl. 15 Správnej dohody o vykonávaní tejto zmluvy, z ktorých v spojení so zistením, že u zamestnávateľa České perličky, so sídlom na území Českej republiky, pracovala od 1. decembra 1985 do 31. augusta 1993 vyvodila, že všetky doby poistenia získané do 31. decembra 1992 bola príslušná hodnotiť Česká správa sociálneho zabezpečenia, pretože pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky pracovala u zamestnávateľa, ktorý mal sídlo v Českej republike. Uvedenú skutočnosť zistila v súvislosti s podanou žiadosťou žalobkyne o starobný dôchodok zo dňa 7. decembra 2016, kedy bolo zistené a preukázané jej zamestnanie k 31. decembru 1992 u zamestnávateľa so sídlom v Českej republike.

3. O odvolaní žalobkyne voči prvostupňovému rozhodnutiu žalovanej rozhodol ako druhostupňový orgán žalovanej jej Generálny riaditeľ tak, že odvolanie zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie s poukazom na rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. marca 2010, ktorým bol žalobkyňu podľa § 70 ods. 1 a § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. od 1. januára 2010 priznaný invalidný dôchodok vo výške 131,40 Eur mesačne s tým, že jej boli zhodnotené všetky doby dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Dňa 7. decembra 2016 žalobkyňa požiadala o starobný dôchodok a v podanej žiadosti uviedla, že od 1. januára 1993 do 31. augusta 1993 bola zamestnaná u zamestnávateľa České perličky so sídlom v Českej republike. Následne bolo zistené, že žalobkyňa u uvedeného zamestnávateľa pracovala už od 1. decembra 1985 do 31. augusta 1993, a keďže tento zamestnávateľ má sídlo v Českej republike, tak v súlade s čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a čl. 15 Správnej dohody o vykonávaní tejto zmluvy bola doba poistenia získaná do 31. decembra 1992 príslušná hodnotiť Česká správa sociálneho zabezpečenia. V zmysle uvedeného bolo vyvodené, že žalobkyňa pri spisovaní žiadosti o invalidný dôchodok zamlčala skutočnosť, že k 31. decembru 1992 bola zamestnaná u zamestnávateľa, ktorý mal sídlo v Českej republike, čím vedomým konaním a následným prijímaním invalidného dôchodku, vyplácaného neprávom, spôsobila, že jej bol invalidný dôchodok za obdobie od 1. januára 2010 do 11. októbra 2016 vyplatený vo vyššej sume, ako jej patril, t.j. aj za doby dôchodkového poistenia, ktoré získala podľa právnych predpisov Českej republiky.

4. Žalobkyňa v konaní namietala pravdivosť tvrdenia žalovanej, že konala vedome, keď pri podávaní žiadosti o priznanie invalidného dôchodku neuviedla, že k 31. decembru 1992 pracovala u zamestnávateľa so sídlom na území Českej republiky, ale za svojho posledného zamestnávateľa k uvedenému dňu označila PR - Reštaurácie Levice poukazujúc na to, že bola v domnení, že uvádza správne údaje, pretože pracovala len na území Slovenskej republiky, z čoho jej vyplynulo, že bola zamestnaná u slovenského zamestnávateľa nekonajúc s vedomím poškodiť žalovanú, ale išlo o omyl, a teda neboli splnené skutkové predpoklady pre aplikáciu § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z. Žalobkyňa po 18 rokoch od skončenia jej pracovného pomeru už nemala k dispozícii žiadne pracovné zmluvy so svojimi bývalými zamestnávateľmi a na území Českej republiky nikdy nepracovala. Žalobkyňa tiež poukázala na to, že pokiaľ by si žalovaná plnila riadne svoje úlohy pred vydaním rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku a vychádzala by z relevantných dokladov, t.j. z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia - potvrdenia zamestnávateľa, z ktorého by vyplynulo odkedy a dokedy

trvalo u ňho jej zamestnanie, bol by sa dal jej omyl eliminovať. Žalobkyňa tiež zdôraznila, že jej komunikácia s pracovníčkou žalovanej bola sťažená, pretože slovenský jazyk ovláda len čiastočne, preto skutočnosti, na ktoré bola dotazovaná, boli pracovníčkou žalovanej spísané do žiadosti o priznanie invalidného dôchodku a ona ich podpísala. Vedome nesprávne informácie a už vôbec nie klamlivé informácie neuvádzala.

5. Správny súd poukázal na to, že z § 263 ods. 1 písm. b/ zák. č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že na účely rozhodnutia o povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú dávku sociálneho poistenia je žalovaná povinná skúmať, či boli splnené tam uvedené podmienky, teda či žalobkyňa vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej dávka alebo jej časť vyplatila neprávom. Zdôraznil, že pre aplikáciu § 236 ods. 1 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z.z. správny orgán musí preukázať, že žalobkyňa vedome inak ako spôsobom upraveným v § 236 ods. 1 písm. a/ a b/ zák. č. 461/2003 Z.z. spôsobila, že sa jej dávka vyplatila vo vyššej sume ako jej patrila, teda, že vedome konala tak, aby jej bola priznaná a vyplácaná dôchodková dávka vo vyššej sume, než jej patrila. Žalovaná v žalobou napadnutom rozhodnutí povinnosť žalobkyne vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok za obdobie od 1. januára 2010 do 11. októbra 2016 vyvodila len zo skutočnosti, že žalobkyňa v žiadosti o priznanie invalidného dôchodku neuviedla, že sídlo jej zamestnávateľa k 31. decembru 1992, resp. naposledy pred týmto dňom bolo na území Českej republiky a pri podávaní žiadosti o priznanie starobného dôchodku túto skutočnosť uviedla, teda vedome spôsobila, že sa jej dávka vyplatila vo vyššej sume ako jej patrila a zároveň prijímala dávku, hoci vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej vyplatila vo vyššej sume ako jej patrila. Vo veci nebolo vykonané žiadne dokazovanie na preukázanie vedomosti žalobkyne o vyplácaní dôchodkovej dávky vo väčšom rozsahu, než jej patrila, ani o tom, že konala vedome, aby taký výsledok dosiahla.

6. Správny súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedené skutkové zistenia žalovanej neboli dostatočné na preukázanie vôľovej a vedomostnej zložky konania žalobkyne a následkov, predpokladaných v § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z. pre možnosť uloženia povinnosti vrátiť preplatok na dôchodkovej dávke. V administratívnom konaní nebolo preukázané, že žalobkyňa vedela, že neuvedením správneho zamestnávateľa k 31. decembru 1992 spôsobí, že sa jej invalidný dôchodok prizná a bude vyplácať vo vyššej sume, než jej patrí a nebola preukázaná ani jej vedomosť, že sa jej dávka vypláca vo vyššej sume. Za účelom uvedeného nebol vykonaný ani žiadny relevantný dôkaz. Samotná nesporná skutočnosť, že v žiadosti o invalidný dôchodok žalobkyňa označila svojho posledného zamestnávateľa k 31. decembru 1992 nesprávne, nie je preukázaním jej úmyslu konať tak s cieľom získať vyššiu dôchodkovú dávku. Z vykonaného dokazovania nevyplývajú ani zistenia konkrétnych okolností, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že musela predpokladať, že neprávom prijíma vyššiu dôchodkovú dávku. Predpokladom zákonnosti rozhodnutia je aj zistenie skutkového stavu v rozsahu postačujúcom na riadne posúdenie veci. Tento rozsah v zásade vyplýva z príslušných procesných právnych predpisov, upravujúcich postup orgánov verejnej správy. Nedodržanie takého postupu a teda nezistenie skutkového stavu v potrebnom rozsahu je dôvodom zrušenia rozhodnutia. Žalovaná bola povinná zistiť pred vydaním rozhodnutia presne a úplne skutočný stav veci a na ten účel mal obstarat' potrebné dôkazy (§ 195 ods. 1, 2, 3 zák. č. 461/2003 Z.z.) a tieto náležite vyhodnotiť (§ 209 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z.). Keďže potrebné dokazovanie na nesporné preukázanie vyššie uvedených skutočností nevykonala, vydala rozhodnutie na základe skutkového stavu, ktorý nebol dostačujúci na riadne posúdenie veci.

7. Krajský súd v konaní postupoval citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 236 ods. 1, § 195 ods. 1, 2 a 3, § 196 ods. 7, § 290 ods. 1 a 2, § 231 ods. 1 písm. j/ zák. č. 461/2003 Z.z., čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 318/1994 Z.z. a čl. 15, čl. 23 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 175/1995 Z.z., a dospel k záveru, že žaloba bola dôvodná, pretože v dôsledku nedostatočne zisteného skutočného stavu veci v konaní neboli preukázané skutkové predpoklady, vyplývajúce z § 246 ods. 1 písm. b/ a c/ pre povinnosť žalobkyne vrátiť neprávom vyplatenú dávku dôchodkového poistenia alebo jej časť preto, že ju prijímala, hoci vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej vyplatila vo vyššej sume ako jej patrila ani to, že vedome, s poznaním právneho významu a právnych dôsledkov neposkytnutia informácie, že k 31. decembru 1992 mal jej zamestnávateľ podľa Obchodného registra sídlo na území Českej republiky. Žalobkyňou tvrdenú

nezákonnosť rozhodnutia v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nemohol správny súd bez riadne zisteného skutočného stavu veci, ktoré bolo nad rámec preskúmvacieho konania, konštatovať.

8. Z uvedených dôvodov žalobou napadnuté rozhodnutie i prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. e/ SSP a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. V ňom vykoná potrebné dokazovanie na preukázanie skutočností, že žalobkyňa konala vedome, keď neuviedla v žiadosti o priznanie invalidného dôchodku informáciu, že jej posledný zamestnávateľ pred 31. decembrom 1992 mal sídlo v Českej republike a že vedela alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej v dôsledku uvedeného vyplácala dôchodková dávka vo vyššej sume než jej patrila. Vykonané dôkazy následne vyhodnotí - každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach a pokiaľ dospeje k záveru, že skutková podstata zákonného ust. § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ bola naplnená, opätovne rozhodne o povinnosti žalobkyne vrátiť neprávom vyplatenú dávku, resp. jej časť.

9. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná priznal plnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

II.

Kasačná sťažnosť

10. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g/ SSP kasačnú sťažnosť, pretože krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že z administratívneho spisu bolo preukázané, že žalobkyňa, ktorá žiadosťou zo dňa 10. februára 2010 požiadala o priznanie invalidného dôchodku, v žiadosti uviedla, že bola naposledy pred rozdelením Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, t.j. pred 31. decembrom 1992 zamestnaná u zamestnávateľa PR - Reštaurácie Levice, na základe čoho bola príslušnosť k zhodnoteniu doby poistenia do 31. decembra 1992 posúdená v súlade s čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Pravdivosť tam uvedených údajov potvrdila žalobkyňa vlastnoručným podpisom. Následne všetky doby poistenia získané do 31. decembra 1992 boli žalobkyni zhodnotené pre nárok na invalidný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

11. Žalobkyňa žiadosťou zo dňa 7. decembra 2016 požiadala o priznanie starobného dôchodku od 16. novembra 2015. V žiadosti uviedla, že od 1. januára 1993 do 31. augusta 1993 bola zamestnaná u zamestnávateľa České perličky. Po vykonaní zisťovania žalovanou bolo zistené, že u uvedeného zamestnávateľa žalobkyňa pracovala už od 1. decembra 1985 do 31. augusta 1993. Z dôvodu, že zamestnávateľ žalobkyne Ornela a.s. České perličky Zásada, má sídlo na území Českej republiky, v súlade s čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 318/1994 Z.z. a čl. 15 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 175/1995 Z.z., doby poistenia získané do 31. decembra 1992 je príslušná hodnotiť Česká správa sociálneho zabezpečenia v Prahe.

12. Vzhľadom na to, že žalobkyňa pri spisovaní žiadosti o invalidný dôchodok zamlčala skutočnosť, že bola zamestnaná k 31. decembru 1992 u zamestnávateľa Ornela, a.s. České perličky Zásada so sídlom v Českej republike, vedomým konaním a prijímaním invalidného dôchodku vyplácaného neprávom v súlade s § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z. žalobkyňa spôsobilá, že sa jej invalidný dôchodok za obdobie od 1. januára 2010 do 11. októbra 2016 vyplácal vo vyššej sume ako patrilo, t.j. aj za zhodnotené doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky, a teda sa invalidný dôchodok poskytol neprávom.

13. Nakoľko žalovaná pri rozhodovaní o žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 18. mája 2016 zistila, že žalobkyni invalidný dôchodok nepatrilo v období od 1. januára 2010 do 11. októbra 2016 v sume v akej sa vyplácal, rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 22. marca 2017 bola žalobkyni uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok v sume 8.083,27 Eur podľa § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uloženie tejto povinnosti žalobkyni

je dôvodné.

14. V súvislosti s námietkami žalobkyne vo vzťahu k zodpovednosti žalovanej za vyplňovanie žiadosti žalobkyne o invalidný dôchodok, žalovaná poukázala na to, že zák. č. 461/2003 Z.z. upravuje v § 172 ods. 4, že predmetom dávkového konania je rozhodovanie o dávkach, ktoré sa začína v zmysle § 184 ods. 1, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorú táto sa v zmysle § 184 ods. 5 podáva na tlačive určenom žalovanou, pričom fyzická osoba je povinná preukázať skutočnosť rozhodujúce na nárok na dávku a na nárok na jej výplatu spôsobom určeným žalovanou.

15. Žalovaná zdôraznila, že tvrdenie žalobkyne, že v žiadosti o invalidný dôchodok označila svojho posledného zamestnávateľa k 31. decembru 1992 nesprávne, čo nie je preukázaním úmyslu konať tak s cieľom získať vyššiu dôchodkovú dávku, je nedôvodné a nezodpovedá obsahu spisu.

16. Žalovaná uviedla, že zo žiadosti o invalidný dôchodok vyplýva, že kolónka č. 5 strany 4 nie je prázdna, ale je vyčiarknutá, čo sa bežne považuje za údaj neaktuálny. Tým, že túto žiadosť žalobkyňa podpísala, súčasne potvrdila aj pravdivosť údajov v nej uvedených tak, ako to vyplýva z poučenia uvedeného na tejto žiadosti. Ak si aj žalobkyňa v čase podpisania žiadosti neuvedomila, že jej zamestnávateľ má sídlo v Českej republike, nič jej nebránilo v tom, aby túto skutočnosť oznámila organizačnej zložke žalovanej, resp. žalovanej dodatočne, čo však neurobila. Uvedenú skutočnosť oznámila až pri spísaní žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 7. decembra 2016. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10So/32/2013 zo dňa 18. júna 2014.

17. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. apríla 2018, č.k. 26Sa/12/2017-68, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

18. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že žalovaná prenáša na ňu svoju zodpovednosť, pričom skutočnosť, že pred priznaním invalidného dôchodku žalobkyňa pracovala u zamestnávateľa so sídlom v Českej republike mala možnosť a bola povinná zistiť práve žalovaná. Na toto nekalé konanie žalovanej žalobkyňa poukazovala aj v rámci konania, keď uviedla, že žalovaná nepostupovala v súlade so svojimi pokynmi a nezisťovala relevantné skutočnosti, ktoré boli potrebné k vydaniu rozhodnutia.

19. Žalovaná, ktorá si riadne nespĺnila svoju povinnosť, si teraz nárokuje na vrátenie sumy 8.083,27 Eur tvrdiac, že žalobkyňa vedome zamlčala skutočnosti potrebné na priznanie invalidného dôchodku. Zo strany žalobkyne pritom išlo o omyl, nápravu ktorého by bolo jednoduché učiniť, ak by žalovaná postupovala v súlade so svojimi pokynmi a žiadala by predložiť hodnoverné doklady.

20. Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej ako nedôvodnú zamietol a zaviazal ju na náhradu trov konania v celom rozsahu.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k

záveru, že kasačná sťažnosť bola podaná nedôvodne.

22. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 26. júna 2019 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

23. Podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

25. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

26. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie dôvodnosti kasačnej sťažnosti žalovaného podanej proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, ktorým postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 25. mája 2017, vrátane prvostupňového rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 22. marca 2017 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

27. Preskúmaným rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola žalobkyni podľa § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z. uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok vo výške 8.083,27 Eur do 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia.

28. Úlohou správneho súdu bolo posúdiť, či boli v prípade žalobkyne splnené zákonné podmienky v zmysle § 236 ods. 1 písm. b/ a c/ zák. č. 461/2003 Z.z., za existencie ktorých jej bolo možné uložiť povinnosť vrátiť neprávom vyplatený dôchodok.

29. Podľa § 236 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. účinného v čase rozhodovania žalovanej príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume ak:

- a) nespĺnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila alebo
- c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vyššej sume, ako patrila.

30. Podľa § 195 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

31. Podľa § 195 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

32. Podľa § 195 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech účastníka konania.

33. Podľa § 196 ods. 7 zák. č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

34. Podľa § 290 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zamestnávateľ je povinný viesť a predkladať evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 pre zamestnancov narodených pred 1. januárom 1985. Príslušná pobočka je povinná viesť evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 pre samostatne zárobkovo činné osoby a dobrovoľne dôchodkovo poistené osoby narodené pred 1. januárom 1985.

35. Podľa § 290 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. zamestnávateľ je povinný zapísať na evidenčný list dôchodkového zabezpečenia údaje za kalendárne roky pred 1. januárom 2004 a tento evidenčný list dôchodkového zabezpečenia zaslať príslušnej pobočke najneskôr do 30. júna 2004.

36. Podľa § 231 ods. 1 písm. j/ zák. č. 461/2003 Z.z. účinného v čase rozhodovania žalovanej je zamestnávateľ povinný viesť o svojich zamestnancoch evidenciu na účely sociálneho poistenia a predložiť túto evidenciu pobočke do 3 dní od uplatnenia nároku na dávku alebo od skončenia pracovného pomeru alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi.

37. Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 318/1994 Z.z. (ďalej len „Zmluva“), doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

38. Podľa čl. 23 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení č. 175/1995 Z.z. (ďalej len „Správna dohoda“) zamestnávateľia v oboch zmluvných štátoch označia evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia všetkých zamestnancov, ktorých zamestnávali ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky, skráteným názvom toho štátu, na ktorého území mali títo zamestnávateľia pred rozdelením Českej a Slovenskej federatívnej republiky sídlo (čl. 15 Správnej dohody). Tento údaj sa vyznačí na prvej strane evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia v pravom hornom rohu (červenou farbou).

39. Podľa čl. 15 ods. 1 Správnej dohody sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v Obchodnom registri. Ak je zamestnávateľom fyzická osoba, sídlom je adresa, ktorá je v Obchodnom registri uvedená ako miesto podnikania; ak je zamestnávateľom odštepny závod alebo iná organizačná zložka zapísaná v Obchodnom registri, sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa tohto odštepneho závodu alebo organizačnej zložky.

40. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, ktoré spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku. Aj podľa názoru senátu kasačného súdu, sa správne orgány v posudzovanej veci dostatočne nezaoberali zodpovednosťou žalobkyne za neprávom vyplatenú sumu na invalidnom dôchodku.

41. Z napadnutého rozhodnutia žalovanej pre kasačný súd jednoznačne vyplýva, že žalovaná -ktorá uviedla, že žalobkyňa vedomím konaním a prijímaním neprávom vyplácaného invalidného dôchodku s poukazom na § 236 ods. 1 písm. b/, c/ zák. č. 461/2003 Z.z. spôsobila, že sa jej invalidný dôchodok neprávom vyplácal vo vyššej sume - sa však dôsledne predmetnou vecou nezaoberala, nakoľko v napadnutom rozhodnutí sa riadne nevysporiadala s úmyslom žalobkyne konať tak, aby jej bola vyššia suma invalidného dôchodku vyplácaná.

42. Kasačný súd nepopiera tvrdenia uvedené žalovanou v kasačnej sťažnosti, ktorá okrem iného poukazovala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10So/32/2013 zo dňa 18. júna 2014, avšak zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie, vrátane rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, skutočnosť ktorá má za následok jeho nepreskúmateľnosť.

43. S prihliadnutím na uvedené sa kasačný súd už ďalšími námietkami žalovanej, ako aj žalobkyne, uvedenými v rámci vyjadrenia ku kasačnej sťažnosti, nezaoberal.

44. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd rozhodol tak, že kasačnú sťažnosť žalovanej ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

45. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyne priznal voči žalovanému nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania.

46. O výške náhrady trov konania rozhodne krajský súd samostatným uznesením v súlade s § 175 ods. 2 v spojení s § 467 ods. 1 SSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

47. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.